

Ministerie van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit

> Retouradres Postbus 20401 2500 EC Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Prinses Irenestraat 6
2595 BD DEN HAAG

Programma DG Stikstof

Bezoekadres

Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres

Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Overheidsidentificatienr

00000001858272854000

T 070 379 8911 (algemeen)

F 070 378 6100 (algemeen)

Ons kenmerk

DGS / 21214661

Uw kenmerk

2021Z14186

Datum 15 september 2021

Betreft Vragen over de uitspraak van de rechter in Overijssel over bemesten
en beweiden op 29 juli 2021 (AwB19/1185 en AWB 20/186)

Geachte Voorzitter,

Hierbij zend ik uw Kamer de antwoorden op de vragen van het lid Boswijk (CDA)
over de uitspraak van de rechter in Overijssel over bemesten en beweiden op
29 juli 2021 (AwB19/1185 en AWB 20/186)' (ingezonden 10 augustus 2021,
kenmerk 2021Z14186).

Carola Schouten
Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

2021Z14186

1

Bent u bekend met het feit dat er inmiddels tal van rechtszaken met betrekking tot de vergunningen op basis van de Wet natuurbescherming lopen, onder andere over handhaven PAS-melders, stalsystemen, beweiden en bemesten en dat deze rechtszaken spelen in verschillende provincies en bij verschillende rechtbanken? Kunt u aangeven in hoeverre en op welke wijze er coördinatie plaatsvindt tussen provincies en het Rijk over al deze rechtszaken? Indien hier geen sprake van is, zou dat volgens u wel gewenst zijn?

Antwoord

Ik ben bekend met de verscheidene rechtszaken die momenteel lopen. De provincies en het Rijk hebben maandelijks structureel overleg op verschillende niveaus over deze uitspraken. Daarnaast is er in dit kader regelmatig contact met het Interprovinciaal Overleg (IPO). Ik onderstreep dus het belang van structurele kennisuitwisseling met de provincies en het gezamenlijk optrekken in rechtszaken en acteren op jurisprudentie.

2

Klopt het dat de rechter in Overijssel bij de casus over bemesten en beweiden oordeelde dat als activiteit planologisch was toegestaan op de referentiedatum er sprake kan zijn van voortgezet gebruik? Deelt u de constatering dat in bijna alle bestemmingsplannen deze handelingen (bemesten en beweiden) op agrarische gronden zijn toegestaan en dat, als de betreffende gronden continu in agrarisch gebruik zijn, bemesten en beweiden vrijgesteld kunnen worden van de vergunningplicht?

Antwoord

De rechter in Overijssel heeft geoordeeld dat voor bemesten en beweiden geldt dat wanneer deze activiteit planologisch was toegestaan op de referentiedatum er sprake kan zijn van vrijstelling van de vergunningplicht. Ik deel daarom de constatering dat voor de meeste gronden die continu in agrarisch gebruik zijn, beweiden en bemesten vrijgesteld kunnen worden van de vergunningplicht. Hiervoor dient een wijziging in grondgebruik echter niet te hebben geleid tot een significante toename in depositie op Natura 2000-gebieden. Het is mij echter niet bekend in hoeverre agrarisch gebruik in bestemmingsplannen reeds op de referentiedatum was toegestaan.

3

Klopt het dat de rechter in Overijssel aangaf dat in deze casus het feitelijk onvoldoende onderbouwd is dat het agrarisch gebruik niet structureel veranderd is? Hoe verhoudt deze uitspraak zich ten opzichte van uw eigen uitspraken in eerdere brieven aan de Kamer waarin u aangaf dat u bemesten en beweiden vergunningsvrij wil houden en samen met de provincies naar een oplossing wilt zoeken?

4

Bent u nog steeds van mening dat er geen vergunningplicht moet komen voor bemesten en beweiden? Is er al een oplossingsrichting en/of onderbouwing

beschikbaar om bemesten en beweiden vergunning vrij te houden? Zo nee, hoe lang duurt het nog voor dat deze oplossingsrichting er is?

Ons kenmerk
DGS / 21214661

Antwoord op vraag 3 en 4

De rechtbank is inderdaad van oordeel dat alleen een vrijstelling van de vergunningplicht geldt als de betrokken activiteit ongewijzigd wordt voortgezet sinds de Europese referentiedatum. In eerdere brieven aan uw Kamer heb ik betoogd dat een vergunningplicht voor beweiden en bemesten in de meeste gevallen niet nodig is. Zie voor de onderbouwing daarvan de bijlage van de Kamerbrief betreffende het advies van het Adviescollege Stikstofproblematiek (Kamerstuk 35334, nr. 39).

Ik ben daarom nog steeds van mening dat als een project is gewijzigd, maar niet meer stikstofdepositie op een Natura 2000-gebied veroorzaakt dan op de Europese referentiedatum, significante gevolgen voor dat gebied kunnen worden uitgesloten, zodat ook dan geen vergunning nodig is.

Wel is het zo dat er uitzonderingssituaties zijn waarbij er de mogelijkheid bestaat van een depositietoename ten opzichte van de Europese referentiedatum. Het Rijk en de provincies zijn deze situaties op dit moment in kaart aan het brengen. Op grond hiervan zal duidelijk worden in welke gevallen er getoetst moet worden of er een depositiestijging plaatsvindt. Hiermee wordt de redeneerlijn, zoals deze in eerdere brieven aan de Kamer is toegelicht, kracht bij gezet.

5

Aan welke oplossingsrichting denkt u? Hoe denkt u over een generieke onderbouwing die beweiden of bemesten landelijk vrij stelt van de vergunningplicht? Hoe kijkt u aan tegen een handvat voor agrariërs zodat zij eenvoudig aan kunnen tonen dat er sprake is van voortgezet gebruik?

Antwoord

Zoals blijkt uit de beantwoording van vraag 3 en 4 streef ik er naar om te voorzien in een grotendeels generieke onderbouwing op basis waarvan kan worden aangenomen dat er geen vergunningplicht geldt voor beweiden en bemesten. Voor bemesten gelden er echter uitzonderingssituaties, in deze gevallen moet nog worden beoordeeld of er een vergunningplicht geldt.

De uitspraak in Overijssel laat zien dat het aantonen van 'voortgezet gebruik' van belang is voor het toepassen van de redeneerlijn in de praktijk. Er moet nog worden gekeken hoe en in welke vorm dit inzichtelijk gemaakt kan worden voor agrariërs.

6

Deelt u de constatering dat deze uitspraak ertoe kan leiden dat starten met weidegang of zelfs extra uren weidegang vergunningplichtig worden op basis van de Wet natuurbescherming? Deelt u tevens de mening dat een dergelijk ontwikkeling veehouders huiverig zal maken om (meer) weidegang toe te passen? Brengt dat de doelstellingen van het convenant weidegang dat het Rijk ook heeft

ondertekend in gevaar?¹ Zo ja, wat gaat u er aan om weidegang te blijven stimuleren?

Ons kenmerk
DGS / 21214661

Antwoord

Omdat beweiden altijd een positief effect heeft op de emissie ten opzichte van de situatie waarbij de dieren op stal staan en de maatschappelijke gewenstheid daarvan, deel ik niet de constatering dat het starten van beweiden of extra uren weidegang vergunningplichtig wordt. Ik zal mij daarom blijven inzetten voor het promoten van deze activiteit.

---

¹ Duurzame Zuivelketen, 2012, 'Convenant weidegang',
<https://www.duurzamezuivelketen.nl/onderwerpen/convenant-weidegang/>